

Σεξουαλική παρενόχληση

Ένας όψιμος πουριτανισμός

Πήρε μεγάλη δημοσιότητα στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο και γενικά στα ΜΜΕ, ένα θέμα καθόλου άγνωστο, που το κάλυπτε μια ένοχη σιωπή. Είναι το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης, που πολύ απλά σημαίνει την αθέμιτη προσβολή της προσωπικότητας, κυρίως γυναικών, με που συνήθως καλύπτονται για να μη θίξουν προσωπικότητες και κυρίως να μη σκανδαλίσουν την κοινωνία. Ακόμη όμως και όταν παίρνουν δημοσιότητα γίνονται με τέτοιο τρόπο που η εκμετάλλευση του γεγονότος να είναι σε βάρος του θύματος, έτσι ώστε η σιωπή να είναι ο κανόνας.

Η προβολή στα διεθνή μέσα ενημέρωσης με τρόπο που θυμίζει περισσότερο Χόλυγουντ, με ό,τι αυτό ευρύτερα σημαίνει, και λιγότερο καταγγελία προσβολής της προσωπικότητας του θύματος, αποκαλύπτει -κατά τη γνώμη μου τουλάχιστον- πόσο μακριά βρισκόμαστε από κανόνες δικαίου, εθνικούς και διεθνείς που προστατεύουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και εγγυώνται ένα περιβάλλον ελεύθερης ανάπτυξης της. Δεν είναι υπερβολή να υποστηρίξει κανείς ότι το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης είναι ίσως η πιο ακραία εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Κλείνει δρόμους, σκοτώνει όνειρα, οδηγεί στην απομόνωση και το χειρότερο δημιουργεί ενοχές που θα έπρεπε να τις φέρουν όχι τα θύματα αλλά οι θύτες.

Η για πολλές δεκαετίες συμμετοχή μου στον αγώνα για τα δικαιώματα των γυναικών, δηλαδή της γυναίκας ως ανθρώπου, με βασικότερο όλων τη συμμετοχή της στην κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ζωή μέσα σ' ένα πλαίσιο που εγγυάται όλα όσα το εθνικό και το διεθνές δίκαιο επιβάλλουν ως αναγκαίες προϋποθέσεις ανάπτυξης της προσωπικότητας, θα μπορούσε να αποδείξει ότι ακόμα και σήμερα, και στις πλέον αναπτυγμένες κοινωνίες, δομές δύναμης και αδιαφανείς κανόνες κοινωνικής ανόδου αδυνατούν να εγγυηθούν ένα ασφαλές περιβάλλον ανάπτυξης της προσωπικότητας του ανθρώπου.

Μεταξύ όλων αυτών που δημοσιεύονται γενικά στα ΜΜΕ με τρόπο μάλιστα ακραία υποκριτικό, που ευτελίζει απαράδεκτα το θέμα, το άρθρο του γνωστού δημοσιογράφου Γιώργου Μεσσάρη στην εφ. ΚΟΣΜΟΣ της 16ης του μηνός με τίτλο «Παρενοχλήσεις και άλλες οχλήσεις» ξεχωρίζει γιατί με τη γνωστή δυνατή πέννα του, αποκαλύπτει την υποκρισία του τρόπου που ήλθε στη δημοσιότητα το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης, χωρίς να αγγίζει την ουσία του προβλήματος, όπως την αποκαλύπτει σ' αυτό το μικρό άρθρο του. Έχοντας μετάσχει από θέσεις αγωνιστικής ευθύνης στο ελληνικό γυναικείο κίνημα, αλλά και στις διεθνείς συνεργασίες του, και κυρίως μέσα από την αναγνωρισμένη πλέον και επίσημα συμβολή μου στο θέμα της αναγνώρισης των δικαιωμάτων των γυναικών, όλων των γυναικών, θα μπορούσα να φέρω παραδείγματα της άγνοιας ή και σκόπιμης σιωπής που περιβάλλει το μεγάλο αυτό θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Στην Ελλάδα ο τύπος γενικά αποσιωπούσε σοβαρά θέματα που έρχονταν στο φως της δημοσιότητας και μόλις στα τέλη της δεκαετίας του 2000, άρχισαν με αγώνες των ελάχιστων γυναικών που μετείχαν στα εργατικά συνδικάτα να μπαίνει το θέμα στις διεκδικήσεις τους. Αλλά και στο ίδιο το Πανεπιστήμιο η άγνοια της ανάγκης να δουν το θέμα των δικαιωμάτων των γυναικών από μια ξεχωριστή οπτική, ήταν η πραγματικότητα. Η ασφάλεια του δικαίου πίστευαν δε γνώριζε φύλο. Έτσι για να θυμηθώ δυό ακραία περιστατικά από την πανεπιστημιακή μου σταδιοδρομία και την απίστευτα δύσκολη προσπάθεια να μεταφέρω τα αιτήματα του γυναικείου κινήματος στο θέμα σεβασμού της προσωπικότητας της εργαζόμενης γυναίκας στις θεωρίες του δικαίου των δικαιωμάτων. «Σιγά καημένη που θα μιλήσουμε για ξεχωριστές εγγυήσεις σεβασμού των δικαιωμάτων γυναικών και ανδρών», από γυναίκα συνάδελφο. Ή και την επίσημη, σε Γενική Συνέλευση του Γενικού Τμήματος Δικαίου του Παντείου, απάντηση του Προέδρου του στο αίτημά μου να μετάσχει στην επιτροπή κρίσης μου καθηγητού Έλληνα ή ξένου αναγνωρισμένου για τις εργασίες του στο θέμα της προστασίας των δικαιωμάτων των γυναικών: «Σιγά που θα κάνουμε σικέ επιτροπή». «Έσκαβα σε άγονη γη», όπως σχολίασε το έργο μου μια γνωστή φεμινίστρια καθηγήτρια. Και πράγματι το κόστος των αγώνων σε μια εποχή ανυπαρξίας κυρώσεων για θεμελιώδη θέματα προσβολής της προσωπικότητας ήταν μεγάλο. Ακόμα

και σήμερα όσο περισσότερο κλειστή είναι μια κοινωνία τόσο η σιωπή καλύπτει τα συχνά περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης ή καλύτερα εκβιασμών.

Το θέμα του σεβασμού της προσωπικότητας των γυναικών και όχι μόνο πλέον είναι περισσότερο σοβαρό απ' όσο νομίζουμε. Και άλλωστε, στο σημερινό κόσμο που δε γνωρίζει σύνορα ο αγώνας αυτός ξεκινάει κυριολεκτικά από τη διπλανή μας πόρτα. Αντί να περιχαρακωνόμαστε πίσω από θρησκευτικούς πουριτανισμούς και φανατισμούς, που δεν έχουν καμιά σχέση με τα δημοκρατικά και ανθρωπιστικά ιδεώδη του δυτικού πολιτισμού, όπως τα εγγυάται το υπάρχον διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, ας αφήσουμε τις εκ των υστέρων και εκ του ασφαλούς καταγγελίες των επωνύμων γυναικών για σεξουαλική παρενόχληση και ας αγωνισθούμε με κάθε μέσο για μια παιδεία και ένα, κοινωνικό, πολιτιστικό και πολιτικό περιβάλλον που θα επιτρέπουν στον άνθρωπο, γυναίκα ή άνδρα, την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Καιρός όμως είναι να μιλήσουμε και για τον ευτελισμό της προσωπικότητας γυναικών και ανδρών σ' ένα περιβάλλον ακραίας ελευθερίας, έλλειψης στοιχειώδους αιδούς, που είναι πολύ περισσότερο επικίνδυνο για την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, απ' όσο νομίζουμε.

και σήμερα όσο περισσότερο κλειστή είναι μια κοινωνία τόσο η σιωπή καλύπτει τα συχνά περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης ή καλύτερα εκβιασμών.

Καιρός όμως είναι να μιλήσουμε και για τον ευτελισμό της προσωπικότητας γυναικών και ανδρών σ' ένα περιβάλλον ακραίας ελευθερίας, έλλειψης στοιχειώδους αιδούς, που είναι πολύ περισσότερο επικίνδυνο για την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, απ' όσο νομίζουμε.

Καιρός όμως είναι να μιλήσουμε και για τον ευτελισμό της προσωπικότητας γυναικών και ανδρών σ' ένα περιβάλλον ακραίας ελευθερίας, έλλειψης στοιχειώδους αιδούς, που είναι πολύ περισσότερο επικίνδυνο για την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, απ' όσο νομίζουμε.

Νίκη Καλτσόγια
Ομ. Καθηγήτρια Συντ/κού Δικαίου